

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 21033
Tarih : 01.03.2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 01/03/2023 16:12
Sayı: E-120.10-1176331

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de 6 Şubat 2023 tarihinden itibaren meydana gelen depremler dolayısıyla yıkıma uğrayan Kahramanmaraş, Adıyaman, Hatay, Gaziantep, Diyarbakır, Malatya, Kilis, Şanlıurfa, Adana ve Osmaniye kentlerindeki çiftçilerin kayıplarının devlet tarafından karşılanması ve tarımsal sorunların tespit edilerek çözüme ulaştırılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca bir meclis araştırılması açılmasını arz ve talep ederiz.

Ridvan TURAN
Mersin Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de, 6 Şubat’ta Kahramanmaraş’ın Pazarcık ve Elbistan ilçelerinde 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki depremler meydana gelmiştir. Kahramanmaraş, Adıyaman, Hatay, Gaziantep, Diyarbakır, Malatya, Kilis, Şanlıurfa, Adana ve Osmaniye kentleri büyük yıkıma uğramış ve on binlerce yurttaşımız maalesef yaşamını yitirmiştir. Deprem sonrasında milyarlarca liralık maddi kayıp ortaya çıkmıştır. Kayba uğrayan alanların başında tarım gelmektedir. Depremın yıkıma uğrattığı kentlerde yurttaşların önemli kısmı yaşamını çiftçilikle idame ettirmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 2022 yılında ekilen 23,8 milyon hektar tarım alanının 3,8 milyon hektarı, depremin yaktığı 11 ilimizde bulunmaktadır.

Yine TÜİK verilerine göre 2021 yılı Türkiye bitkisel üretim değeri 306,3 milyar TL iken depremin yaktığı 11 ilimizin Türkiye bitkisel üretimdeki payı %20,9’dur ve 64,1 milyar TL’dir. Depremın yaktığı 11 ildeki, büyükbaş hayvan sayısı Türkiye toplam sığır varlığının yüzde 12’sini ve küçükbaş hayvan varlığının yüzde 18’ini oluşturmaktadır. TÜİK verilerine göre 2020 yılında Türkiye’nin hayvansal üretim değeri 108,5 milyar lirayken deprem bölgesinin hayvansal üretim değerine katkısı 7,3 milyar lira ile %6,7 gibi azımsanmayacak bir orana sahiptir. Deprem

bölgesindeki, canlı hayvan değeri 238,7 milyar liradır ve Türkiye'deki toplam canlı hayvan popülasyonuna göre %13,2'dir.

Deprem bölgesi ürün bazlı üretimde de önemli bir yere sahiptir. Türkiye'de Antep fıstığının %82,7'si, pamuğun %72,7'si, narenciyenin %57,5'i, mısır ve bademin %33'ü, buğdayın %19'u ve zeytinin %16'sı bölgede üretilmektedir.

Depremi yıktığı 11 ilde Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı çiftçi sayısı yaklaşık 300 bin gibi azımsanmayacak bir sayıya sahiptir. Bölge illerinin kırsal alanlarında yaşayan insan sayısı yaklaşık 2,5 milyondur.

TÜİK verilerine göre bölgenin tarımsal üretim değerinin önemli bir orana sahip olduğunu ve tarımla uğraşan insan sayısının azımsanmayacak düzeyde olduğu dikkate aldığımızda depremin tarımsal üretimi yıkıma uğrattığını söyleyebiliriz. Bölgenin tarımsal üretimdeki değerinin düşmemesi ve bölgede yaşayan çiftçilerimiz başta olmak üzere tarımsal üretimle geçimini sağlayan yurttaşlarımız için acil olarak deprem tarım eylem planı hazırlamak zaruri bir hale gelmiştir. Öncelikli olarak depremin yıkıma uğrattığı kentlerdeki çiftçilerin, hayvan, tarla, iş makinesi gibi bütün kayıplarının hiçbir şart aranmadan karşılanması son derece önemlidir. Sonrasında çiftçilere üretime devam etmeleri için aynı ve nakdi olmak üzere her türlü teşvik sağlanmalıdır. Bu anlamda çiftçilerin gübre, ilaç, mazot ve tohum gibi önemli girdi kalemleri ücretsiz şekilde çiftçilere sağlanmalıdır. Bölgede yaşayan çiftçilerimizin Tarım Kredi Kooperatifleri başta olmak üzere kamu ve özel bankalara olan borçları devlet tarafından kamu borcu olarak üstlenilmelidir. Bölgedeki çiftçilerimizin ürettikleri ürünlere devlet tarafından değerinde alım garantisi verilmelidir. Deprem bölgesindeki çiftçilere tarımsal destekler bir an evvel ödenmeli çiftçiler için kamu sözleşmeli üretici kooperatifleri kurulmalıdır.

Bölgedeki tarımsal desteği bütünsel olarak sağlamak amacıyla çiftçilere verilen destekler dışında geçmiş yıllarda üretimi zorunlu olarak bırakmış çiftçilerin tekrar üretime katılabilmeleri için her türlü teşvik sağlanmalıdır. Bölgedeki âtil kalan tarım arazilerinin ekilmesi amacıyla deprem dolayısıyla işini kaybetmiş yurttaşlarımıza karşılıksız biçimde tahsis edilmelidir.

Türkiye'nin 11 kentinde meydana gelen depremler sadece bölgeyi değil aynı zamanda bütün Türkiye'yi olumsuz etkilemiştir. Bölgedeki tarımsal üretim değerinin azalması ve çiftçilerin tarımsal üretimden düşmesi bütün Türkiye'nin tarımsal üretimini olumsuz etkileyecektir. Bölgedeki tarımsal üretimin desteklenmesi amacıyla kapsamlı tarım politikalarının oluşturulması ve uygulanması sadece deprem bölgesinin değil aynı zamanda bütün Türkiye'nin tarımsal gelişimine katkı sunacaktır.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	T. Hatimoğlu
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	S. Dede
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	G. Kökçü
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	K. Peköz
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	H. Eksik
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	O. Ersoy
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	N. İmir
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	A. Önlü
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	H. Kaçmaz
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. Tosun
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Koç
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ö. Öcalan
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	M. Orhan Işık
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. Aydemir
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Z. Özen
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	D. Canbaz Kaya
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	M. Çepni
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	A. Kenanoğlu